

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

КНЯЗЬ ВАСИЛЬ ПЕТРОВИЧ ГОЛІЦИН – ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Білик Г. В., *студентка*; СумДУ, гр. Ю-73

Декілька років тому у м. Тростянець на Сумщині було реставровано палац, який колись належав князю Голіцину. Відвідавши його, мене зацікавила постать даної персони. Історичних джерел та літератури про цю непересічну особу, як виявилось, залишилося доволі мало. А він свого часу був відомим титулованим дворянином Російської імперії. Саме тому пропонувані тези присвячені його громадській діяльності.

Князь Василь Петрович Голіцин на прізвисько «Рябчик» (дане прізвисько-псевдонім мали всі представники вказаної родової гілки Голіциних) народився 1800 року в сім'ї генерал-майора князя Петра Васильовича Голіцина та Катерини Петрівни (у дівочтві Карамішева). Його батько був двоюрідним братом князя Сергія Федоровича Голіцина, який служив під керівництвом князя Г. Потьомкіна та був одружений на його племінниці. Василь Петрович був власником великої садиби у Тростянці, яку отримав внаслідок одруження у 1832 році з письменницею Софією Олексіївною Корсаковою. Дружина князя успадкувала садибу від Тимофія Надаржинського – власника кількох маєтків на Слобожанщині. У шлюбі у них народилося двоє синів – Олексій і Віктор, які після смерті батька успадкували всі його маєтки.

У 1821-1833 роках Василь Петрович перебував на військовій службі. Мав чин ротмістра Лейб-гвардії гусарського полку. У 1829 та 1831 роках був нагороджений відповідно орденом Святого Володимира 4 ступеня та золотою шаблею з написом «За хоробрість». За успіхи на цивільній службі отримав чин (звання) статського радника та став титулуватися «ваше високородіє», а згодом був підвищений до камергера. Чин статського радника можна було отримати лише після встановленого терміну служби у 5 років з часу здобуття попереднього чину і відповідав цивільній посаді віце-губернатора, а камергер – придворний чин та придворне звання високого рангу, це фактично так званий «носій ключів від кімнати

монарха». Взагалі камергерський ключ символізував привілейований доступ його власника до особистих покоїв монарха.

Василь Петрович обіймав посаду чиновника з особливих доручень при Міністерстві фінансів. Згодом став директором Державної комісії з ліквідації боргів, яка займалася справами «погашення» боргів і обліку операцій, що пов'язані з державними цінними паперами, а також опікувалася збереженням прав приватної і державної власності.

У 1841 році В. Голіцина обирають Харківським губернським предводителем дворянства. Дана посада в ієрархії чинів Російської імперії знаходилася відразу після губернатора. За довготривале виконання обов'язків губернського предводителя дворянства Василь Петрович був відзначений кількома нагородами, зокрема орденами святих Станіслава 2-го ступеня та Володимира 3 ступеня. Після обрання його на посаду предводителя вчетверте був нагороджений Станіславською стрічкою. Цю посаду він обіймав до 1852 року.

До функцій предводителя дворянства належало керівництво дворянським становим самоврядуванням, участь у діяльності органів місцевого управління та різних громадських організацій. Він представляв інтереси свого стану перед органами державної влади, розпоряджався фінансами, які належали відповідному стану, та здійснював контроль за дотриманням відповідних моральних норм представниками дворянства. Під його юрисдикцією перебувало управління губернськими сеймиками.

Помер Василь Петрович у 1863 році в селі Славгород, нині Краснопільського району Сумської обласні. Там же і похований.

У тогочасній системі влади В. Голіцин виявив себе вправним управлінцем, громадським діячем, представником дворянського самоврядування та заслужив повагу з боку місцевого населення. Він був доволі відомою особою у тогочасному світському суспільстві, відвідував музичні вечори, захоплювався виконанням романсів, цінував музичне мистецтво, виявив себе на ниві меценатства і благодійництва. Разом зі своєю дружиною колекціонував твори образотворчого мистецтва та сприяв розвитку місцевого театру. За його підтримки відбулося культурне піднесення північної частини Харківської губернії.

Керівник: Власенко В. М., *доцент*